Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 8. februára 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 33 ods. 2 písm. d) a článok 40 ods. 2 a 3 – Následná žiadosť – Podmienky pre zamietnutie takejto žiadosti ako neprípustnej – Pojem ‚nové skutočnosti alebo zistenia' – Rozsudok Súdneho dvora týkajúci sa otázky výkladu práva Únie – Článok 46 – Právo na účinný opravný prostriedok – Právomoc vnútroštátneho súdu rozhodnúť z vecného hľadiska o takejto žiadosti, ak je rozhodnutie o zamietnutí žiadosti ako neprípustnej nezákonné – Procesné záruky – Článok 14 ods. 2"

Vo veci C-216/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Sigmaringen (Správny súd Sigmaringen, Nemecko) z 22. februára 2022 a doručený Súdnemu dvoru 23. marca 2022, ktorý súvisí s konaním:

A. A.

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, T. von Danwitz a O. Spineanu-Matei, sudcovia M. Ilešič, J.-C. Bonichot (spravodajca), P. G. Xuereb, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Wahl a I. Ziemele,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: D. Dittert, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. februára 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a A. Hoesch, splnomocnení zástupcovia,

– rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, J. Schmoll a V.-S. Strasser, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

– Európska komisia, v zastúpení: A. Azéma a H. Leupold, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. septembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 33 ods. 2 písm. d), článku 40 ods. 2 a 3 a článku 46 ods. 1 písm. a) bodu ii) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi A. A., štátnym príslušníkom tretej krajiny, a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko), zastúpenou Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko) (ďalej len „Úrad“) vo veci zamietnutia jeho následnej žiadosti o priznanie postavenia utečenca ako neprípustnej.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 18 a 36 smernice 2013/32 znejú takto:

„(18) Je v záujme členských štátov aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, aby sa o žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodlo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.

…

(36) V prípade, že žiadateľ podá následnú žiadosť bez predloženia nového dôkazu alebo argumentu, bolo by neprimerané žiadať od členských štátov, aby vykonali nové konanie o posúdení žiadosti v plnom rozsahu. V takýchto prípadoch by mali mať členské štáty možnosť odmietnuť žiadosť ako neprípustnú v súlade so zásadou *res iudicata*.“

4 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenia pojmov“, uvádza:

„Na účely tejto smernice:

…

f) ‚rozhodujúci orgán‘ znamená akýkoľvek kvázi súdny alebo správny orgán v členskom štáte zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu s právomocou prijímať rozhodnutia v prvom stupni o takýchto prípadoch;

…

q) ‚následná žiadosť' znamená ďalšiu žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, a to vrátane prípadov, keď žiadateľ svoju žiadosť výslovne vzal späť a prípadov, keď rozhodujúci orgán po konkludentnom späťvzatí žiadosti túto žiadosť zamietol v súlade s článkom 28 ods. 1"

5 Článok 14 uvedenej smernice, nazvaný „Osobný pohovor", stanovuje:

„1. Skôr než rozhodujúci orgán prijme rozhodnutie, žiadateľ dostane príležitosť na osobný pohovor o jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu s osobou, ktorá je podľa vnútroštátneho práva príslušná uskutočňovať takéto pohovory. Osobné pohovory týkajúce sa vecnej stránky žiadosti o medzinárodnú ochranu vykonávajú pracovníci rozhodujúceho orgánu. Týmto pododsekom nie je dotknutý článok 42 ods. 2 písm. b).

…

2. Osobný pohovor týkajúci sa vecnej stránky žiadosti sa nemusí uskutočniť, ak:

a) rozhodujúci orgán môže prijať kladné rozhodnutie, pokiaľ ide o priznanie postavenia utečenca, na základe dôkazov, ktoré sú k dispozícii…

…"

6 Článok 33 tej istej smernice s názvom „Neprípustné žiadosti" stanovuje:

„1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje v súlade s nariadením [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) č. 604/2013 [z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31)], od členských štátov sa nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2011/95/EÚ [z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. V. EÚ L 337, 2011, s. 9)] v prípade, že sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak:

…

d) žiadosť predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle smernice [2011/95]

…"

7 Článok 40 smernice 2013/32, nazvaný „Následná žiadosť", v odsekoch 2 až 5 stanovuje:

„2. Na účely prijatia rozhodnutia o prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2) písm. d) následná žiadosť o medzinárodnú ochranu najprv podlieha

predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95].

3. Ak sa v predbežnom posúdení uvedenom v odseku 2 konštatuje, že sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95], žiadosť sa bude ďalej posudzovať podľa kapitoly II. Členské štáty môžu stanoviť aj iné dôvody na to, aby sa následná žiadosť ďalej posudzovala.

4. Členské štáty môžu stanoviť, že žiadosť sa bude ďalej posudzovať, len ak nebol dotknutý žiadateľ bez vlastného zavinenia schopný preukázať situáciu uvedenú v odsekoch 2 a 3 tohto článku už v predchádzajúcom konaní, najmä uplatnením svojho práva na účinný opravný prostriedok podľa článku 46.

5. Ak sa následná žiadosť ďalej neposudzuje podľa tohto článku, považuje sa za neprípustnú v súlade s článkom 33 ods. 2 písm. d).“

8 Článok 46 tejto smernice s názvom „Právo na účinný opravný prostriedok“ znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia mali právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti:

a) rozhodnutiu o ich žiadosti o medzinárodnú ochranu vrátane rozhodnutia:
   i) považovať žiadosť za neopodstatnenú v súvislosti s postavením utečenca a/alebo postavením osoby s doplnkovou ochranou;
   ii) považovať žiadosť za neprípustnú podľa článku 33 ods. 2;

…

3. V záujme dosiahnutia súladu s odsekom 1 členské štáty zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95], a to aspoň v rámci konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa.

…“

Nemecké právo

9 Ustanovenie § 71 Asylgesetz (zákon o azyle, BGBl. 2008 I, s. 1798), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o azyle“), nazvaný „Následná žiadosť“, v odseku 1 stanovuje:

„Ak cudzinec po späťvzatí alebo právoplatnom zamietnutí skoršej žiadosti o azyl opäť podá žiadosť o azyl (následná žiadosť), ďalšie azylové konanie sa má uskutočniť len vtedy, ak sú splnené podmienky stanovené v § 51 ods. 1 až 3 [Verwaltungsverfahrensgesetz (zákon o správnom konaní, BGBl. 2013 I, s. 102)];…“

10 Ustanovenie § 51 zákona o správnom konaní v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o správnom konaní“) stanovuje:

„1. Správny orgán musí na žiadosť dotknutej osoby rozhodnúť o zrušení alebo zmene právoplatného správneho aktu, ak:

(1) sa skutkový alebo právny stav, na ktorom bol tento správny akt založený, neskôr zmenil v prospech dotknutej osoby;

(2) ak sa objavili nové dôkazy, z ktorých by pre dotknutú osobu vyplývalo priaznivejšie rozhodnutie;

(3) ak existujú dôvody na obnovu konania podľa § 580 [Zivilprozessordnung (Občiansky súdny poriadok)].

2. Žiadosť je prípustná iba vtedy, ak dotknutá osoba, ktorá sa nedopustila závažného pochybenia, nemohla uplatniť dôvod na opätovné preskúmanie v rámci predchádzajúceho konania, vrátane odvolania sa voči správnemu aktu.

3. Žiadosť sa musí podať najneskôr do troch mesiacov. Táto lehota začína plynúť odo dňa, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o dôvode na preskúmanie.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

11 Žalobca vo veci samej je sýrskym štátnym príslušníkom. Dňa 26. júla 2017 požiadal o azyl v Nemecku po tom, čo podľa vlastných tvrdení opustil Sýriu v roku 2012, do roku 2017 sa zdržiaval v Líbyi a potom sa cez Taliansko a Rakúsko dostal do Nemecka.

12 Počas pohovoru na Úrade vysvetlil, že v rokoch 2003 až 2005 vykonával vojenskú službu v Sýrii a že z tejto krajiny odišiel zo strachu, že bude povolaný do vojenskej služby alebo zatknutý, ak odmietne plniť svoje vojenské povinnosti. Po jeho odchode zo Sýrie mu jeho otec oznámil, že mu vojenské orgány poslali predvolanie.

13 Rozhodnutím zo 16. augusta 2017 mu Úrad poskytol doplnkovú ochranu, ale nepriznal mu postavenie utečenca.

14 Na odôvodnenie tohto nepriznania Úrad uviedol, že neexistoval dôvod domnievať sa, že sýrsky štát si emigráciu žalobcu v konaní vo veci samej vysvetlil ako prejav odporu voči režimu. Na jednej strane pochádzal z oblasti, o ktorú v čase jeho odchodu bojovali sýrska armáda, Slobodná sýrska armáda a Islamský štát. Na druhej strane, keďže podľa jeho vlastných vyjadrení opustil Sýriu predtým, ako bol povolaný do sýrskej armády, neexistoval dôvod domnievať sa, že by bol vo svojej krajine považovaný za dezertéra alebo odporcu režimu. Okrem toho žalobca v konaní vo veci samej nepreukázal, že dôvodom jeho odchodu bola branná povinnosť. Vo všeobecnosti sa odvolával len na situáciu ohrozenia spôsobenú vojnou v Sýrii.

15 Žalobca vo veci samej nepodal opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu, ktoré nadobudlo právoplatnosť.

16 Dňa 15. januára 2021 podal žalobca vo veci samej na Úrad novú žiadosť o azyl, t. j. „následnú žiadosť“ v zmysle článku 2 písm. q) smernice 2013/32. Svoju žiadosť založil v podstate na rozsudku z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl) (C-238/19, EU:C:2020:945). V podstate tvrdil, že tento rozsudok predstavuje „zmenu právneho stavu“ v zmysle vnútroštátnych ustanovení a že v dôsledku toho bol Úrad povinný posúdiť z vecného hľadiska jeho následnú žiadosť. Táto zmena mala spočívať v tom, že uvedený rozsudok stanovil výklad pravidiel týkajúcich sa dôkazného bremena, ktorý bol pre žiadateľov o azyl priaznivejší ako výklad prijatý vnútroštátnou judikatúrou pre takýchto žiadateľov, ktorí opustili svoju krajinu s cieľom vyhnúť sa vojenským povinnostiam. Uvedená zmena vyplývala z formulácie použitej Súdnym dvorom, podľa ktorej za určitých okolností existuje „silná domnienka“, že odmietnutie vojenskej služby súvisí s jedným z dôvodov prenasledovania uvedených v článku 10 smernice 2011/95.

17 Rozhodnutím z 22. marca 2021 Úrad zamietol ako neprípustnú následnú žiadosť o azyl žalobcu vo veci samej. Toto rozhodnutie odôvodnil tým, že v podstate uviedol, že rozsudok z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl) (C-238/19, EU:C:2020:945), mu neukladá povinnosť posúdiť túto žiadosť z vecného hľadiska. Keďže sa žalobca v konaní vo veci samej odvolával na tento rozsudok len na podporu svojej následnej žiadosti, neboli splnené podmienky stanovené vnútroštátnymi ustanoveniami, ako ani ustanoveniami Únie na nové posúdenie jeho žiadosti o azyl.

18 Žalobca vo veci samej podal na Verwaltungsgericht Sigmaringen (Správny súd Sigmaringen, Nemecko), ktorý je vnútroštátnym súdom, žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia Úradu z 22. marca 2021 a priznania postavenia utečenca.

19 Tento súd uvádza, že podľa ustanovení článku 71 ods. 1 zákona o práve na azyl v spojení s článkom 51 ods. 1 bodu 1 zákona o správnom konaní, ak po právoplatnom zamietnutí pôvodnej žiadosti o azyl štátny príslušník tretej krajiny podá následnú žiadosť, rozhodujúci orgán musí obnoviť konanie, ak sa skutkový alebo právny stav, ktorý viedol k vydaniu správneho aktu, neskôr zmenil v prospech dotknutej osoby. Pokiaľ ide o zmenu „právneho stavu“ v zmysle týchto ustanovení, pripomína, že podľa výkladu prevládajúcej vnútroštátnej judikatúry môže pod tento pojem v zásade spadať len zmena uplatniteľných ustanovení, a nie súdne rozhodnutie, akým je rozhodnutie Súdneho dvora. Súdne rozhodnutie by len vykladalo a uplatňovalo príslušné ustanovenia platné v čase prijatia rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti bez toho, aby ich menilo. Vnútroštátny súd však pripomína, že rozhodnutia Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavný súd, Nemecko) týkajúce sa rozsahu základného práva na azyl môžu výnimočne predstavovať zmenu „právneho stavu“ v zmysle uvedených ustanovení.

20 Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či je takýto výklad vnútroštátneho práva zlučiteľný s právom Únie, keďže vo všeobecnosti odmieta považovať rozhodnutie Súdneho dvora za spôsobilé zmeniť „právny stav“, a teda odôvodniť obnovu konania v prípade podania následnej žiadosti, zatiaľ čo v rozsudku zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367), Súdny dvor rozhodol, že existencia rozsudku Súdneho dvora, ktorý konštatoval nezlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy s právom Únie, predstavuje novú skutočnosť v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32.

21 Vnútroštátny súd sa teda predovšetkým pýta, či rozhodnutie Súdneho dvora, ktoré sa obmedzuje na výklad ustanovenia práva Únie platného už v čase prijatia rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, môže predstavovať „nové skutočnosti alebo zistenia“ v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d)

a článku 40 ods. 3 smernice 2013/32. Konkrétne si kladie otázku, či rozsudok z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl) (C-238/19, EU:C:2020:945), na ktorý sa odvoláva žalobca v konaní vo veci samej, predstavuje v prejednávanej veci takéto „nové skutočnosti alebo zistenia“, keďže tento rozsudok obsahuje dôležité spresnenia týkajúce sa uplatnenia článku 9 ods. 2 písm. b) a článku 10 smernice 2011/95 na situáciu sýrskych osôb, ktoré majú výhradu svedomia.

22 Vnútroštátny súd okrem toho pripomína, že podľa uplatniteľného vnútroštátneho procesného práva, ak rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Úradu, ktorým bola následná žiadosť zamietnutá ako neprípustná, môže rozhodnúť len o podmienkach prípustnosti tejto žiadosti, ako sú stanovené v článku 71 ods. 1 zákona o práve na azyl a v článku 51 ods. 1 až 3 zákona o správnom konaní. Ak sa teda vnútroštátny súd domnieva, že Úrad nesprávne zamietol následnú žiadosť, môže len zrušiť rozhodnutie o neprípustnosti a vrátiť posúdenie tejto žiadosti Úradu na nové rozhodnutie.

23 Tento súd si však kladie otázku, či je táto vnútroštátna procesná úprava zlučiteľná s právom na účinný opravný prostriedok uvedeným v článku 46 ods. 1 smernice 2013/32 a s cieľom tejto smernice uvedeným v bode 18 odôvodnenia, aby sa o žiadostiach o medzinárodnú ochranu rozhodlo čo najskôr. Za predpokladu, že by z tohto článku 46 vyplývalo, že môže, a dokonca musí, sám rozhodnúť z vecného hľadiska o následnej žiadosti a prípadne priznať žalobcovi vo veci samej postavenie utečenca, zostáva otázka, či tento žalobca musí potom využívať procesné záruky stanovené v ustanoveniach kapitoly II smernice 2013/32.

24 Za týchto podmienok Verwaltungsgericht Sigmaringen (Správny súd Sigmaringen) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. a) Je vnútroštátny predpis, podľa ktorého sa následná žiadosť považuje za prípustnú len vtedy, ak sa skutkový alebo právny stav, na ktorom bolo založené pôvodné rozhodnutie o zamietnutí, neskôr zmenil v prospech žiadateľa, zlučiteľný s článkom 33 ods. 2 písm. d) a s článkom 40 ods. 2 smernice [2013/32]?

b) Bránia článok 33 ods. 2 písm. d) a článok 40 ods. 2 smernice [2013/32] vnútroštátnemu predpisu, podľa ktorého sa rozhodnutie Súdneho dvora (v tomto prípade rozhodnutie vydané v prejudiciálnom konaní podľa článku 267 ZFEÚ) nepovažuje za ‚nové skutočnosti‘, ‚nové okolnosti‘ alebo ‚nové zistenia‘, ak sa v tomto rozhodnutí nekonštatuje nesúlad vnútroštátneho predpisu s právom Únie, ale sa v ňom len podáva výklad práva Únie? Aké podmienky musia byť prípadne splnené na to, aby sa rozsudok Súdneho dvora, v ktorom sa len podáva výklad práva Únie, musel zohľadniť ako ‚nové skutočnosti‘, ‚nové okolnosti‘ alebo ‚nové zistenia‘?

2. V prípade, ak je odpoveď [na prvú otázku písm. a) a b)] kladná: majú sa článok 33 ods. 2 písm. d) a článok 40 ods. 2 smernice [2013/32] vykladať v tom zmysle, že rozsudok Súdneho dvora, ktorým sa rozhodlo, že existuje silná domnienka, že odmietnutie vykonania vojenskej služby sa za podmienok spresnených v článku 9 ods. 2 písm. e) smernice [2011/95] viaže na jeden z piatich dôvodov uvedených v článku 10 tejto smernice, sa má zohľadniť ako ‚nové skutočnosti‘, ‚nové okolnosti‘ alebo ‚nové zistenia‘?

3. a) Má sa článok 46 ods. 1 písm. a) bod ii) smernice [2013/32] vykladať v tom zmysle, že opravný prostriedok pred súdom proti rozhodnutiu o neprípustnosti, ktoré prijal rozhodujúci orgán, v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 5 smernice [2013/32] je obmedzený na posúdenie, či rozhodujúci orgán správne uznal, že sú splnené podmienky na to, aby sa následná žiadosť o azyl podľa článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 5 smernice [2013/32] mohla považovať za neprípustnú?
   b) V prípade, ak je odpoveď na [tretiu otázku písm. a)] záporná: má sa článok 46 ods. 1 písm. a) bod ii) smernice [2013/32] vykladať v tom zmysle, že opravný prostriedok pred súdom proti rozhodnutiu o neprípustnosti zahŕňa aj posúdenie, či sú splnené podmienky na poskytnutie medzinárodnej ochrany v zmysle článku 2 písm. b) smernice [2011/95], ak vnútroštátny súd po vlastnom posúdení konštatuje, že nie sú splnené podmienky na zamietnutie následnej žiadosti o azyl ako neprípustnej?
   c) V prípade, ak je odpoveď na [tretiu otázku písm. b)] kladná: je podmienkou vydania takého súdneho rozhodnutia, aby sa žiadateľovi predtým poskytli osobitné procesné záruky podľa článku 40 ods. 3 tretej vety v spojení s ustanoveniami kapitoly II smernice [2013/32]? Môže [tento] súd sám uskutočniť toto konanie, alebo ho musí – prípadne po prerušení súdneho konania – delegovať na rozhodujúci orgán? Môže sa žiadateľ vzdať dodržania týchto procesných záruk?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvých dvoch otázkach

25 Svojimi prvými dvoma otázkami, ktoré treba posudzovať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, za akých podmienok môže rozsudok Súdneho dvora predstavovať „nové skutočnosti alebo zistenia“ v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32.

26 Na úvod treba pripomenúť, že článok 33 ods. 2 smernice 2013/32 taxatívne vymenúva situácie, v ktorých členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú (rozsudok z 19. marca 2019, Ibrahim a i., C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 76).

27 Článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 najmä stanovuje, že členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, ak „predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle smernice [2011/95]“.

28 Pojem „následná žiadosť“ je definovaný v článku 2 písm. q) smernice 2013/32 ako ďalšia žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.

29 Postup posúdenia následných žiadostí je stanovený v článku 40 smernice 2013/32, ktorý stanovuje dvojstupňové posúdenie prípustnosti takýchto žiadostí [rozsudok z 10. júna 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nové skutočnosti alebo zistenia), C-921/19, EU:C:2021:478, body 34 a 35].

30 V prvom rade odsek 2 tohto článku stanovuje, že na účely prijatia rozhodnutia o prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2) písm. d) tejto smernice, následná žiadosť najprv podlieha predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice 2011/95.

31 Iba vtedy, ak naozaj existujú nové skutočnosti alebo zistenia vo vzťahu k prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu, sa následne uskutoční posúdenie prípustnosti následnej žiadosti podľa článku 40 ods. 3 smernice 2013/32, a to s cieľom overiť, či tieto nové skutočnosti alebo zistenia významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa podmienky vyžadované na priznanie tohto postavenia [rozsudok z 10. júna 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nové skutočnosti alebo zistenia), C-921/19, EU:C:2021:478, bod 37].

32 Navyše v súlade s článkom 40 ods. 4 smernice 2013/32 môžu členské štáty stanoviť, že následná žiadosť sa bude posudzovať, len ak nebol dotknutý žiadateľ bez vlastného zavinenia schopný preukázať, už v predchádzajúcom konaní, takéto nové skutočnosti alebo zistenia.

33 Ak sú splnené podmienky prípustnosti následnej žiadosti, táto žiadosť sa musí posúdiť z vecného hľadiska, ako je uvedené v článku 40 ods. 3 smernice 2013/32, v súlade s kapitolou II tejto smernice, ktorá obsahuje základné zásady a záruky uplatniteľné na žiadosti o medzinárodnú ochranu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júna 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nové skutočnosti alebo zistenia), C-921/19, EU:C:2021:478, bod 38].

34 Na účely posúdenia rozsahu pojmu „nové skutočnosti alebo zistenia“ v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32 treba uviesť, že zo znenia článku 33 ods. 2, najmä zo slova „iba ak“, ktoré sa nachádza pred zoznamom dôvodov neprípustnosti, z účelu tohto posledného ustanovenia, ako aj zo systematiky tejto smernice vyplýva, že možnosť zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú stanovená v uvedenom ustanovení sa odchyľuje od povinnosti posúdiť z vecného hľadiska takúto žiadosť [pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. augusta 2022, Bundesrepublik Deutschland (Dieťa utečencov narodené mimo hostiteľského štátu) (C-720/20, EU:C:2022:603, bod 49).

35 Súdny dvor už mal príležitosť konštatovať, že z taxatívnej povahy výpočtu uvedeného v tomto článku 33 ods. 2, ako aj z toho, že dôvody neprípustnosti, z ktorých tento výpočet pozostáva, má povahu výnimky, však vyplýva, že sa tieto dôvody majú vykladať reštriktívne [pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. augusta 2022, Bundesrepublik Deutschland (Dieťa utečencov narodené mimo hostiteľského štátu) C-720/20, EU:C:2022:603, bod 51].

36 V dôsledku toho sa okolnosti, za ktorých smernica 2013/32 vyžaduje, aby sa následná žiadosť považovala za prípustnú, musia naopak vykladať široko.

37 Okrem toho zo samotného znenia článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32, a najmä z použitia výrazu „nové skutočnosti alebo zistenia“, vyplýva, že toto ustanovenie sa vzťahuje nielen na faktickú zmenu osobnej situácie žiadateľa alebo jeho krajiny pôvodu, ale aj na nové právne okolnosti.

38 Z judikatúry Súdneho dvora najmä vyplýva, že následnú žiadosť nemožno vyhlásiť za neprípustnú podľa článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32, ak rozhodujúci orgán v zmysle článku 2 písm. f) uvedenej smernice konštatuje, že právoplatné zamietnutie predchádzajúcej žiadosti je v rozpore s právom Únie. Takéto konštatovanie sa od tohto rozhodujúceho orgánu nevyhnutne vyžaduje

v prípade, že tento rozpor vyplýva z rozsudku Súdneho dvora alebo bol incidenčne konštatovaný vnútroštátnym súdom (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, body 198 a 203).

39 Tento záver vychádza zo skutočnosti, že potrebný účinok práva priznaného žiadateľovi o medzinárodnú ochranu, ktoré je zakotvené v článku 18 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a konkretizované smernicami 2011/95 a 2013/32, získať postavenie osoby pod medzinárodnou ochranou, za predpokladu, že sú splnené podmienky vyžadované právom Únie, by bolo vážne ohrozené, ak by následná žiadosť bola vyhlásená za neprípustnú z dôvodu uvedeného v článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32, hoci prvá žiadosť bola zamietnutá v rozpore s právom Únie. Takýto výklad tohto ustanovenia by totiž mal za následok, že nesprávne uplatnenie práva Únie by sa mohlo zopakovať pri každej novej žiadosti o medzinárodnú ochranu, pričom by nebolo možné žiadateľovi ponúknuť, aby využil posúdenie jeho žiadosti, ktoré by nebolo poznačené porušením tohto práva. Takáto prekážka účinného uplatňovania pravidiel práva Únie týkajúcich sa konania o poskytovaní medzinárodnej ochrany nemôže byť rozumne odôvodnená zásadou právnej istoty (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, body 192, 196 a 197).

40 V osobitnom kontexte smernice 2013/32 rozsudok Súdneho dvora pravdepodobne spadá pod pojem nové skutočnosti v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 3 tejto smernice, bez ohľadu na to, či bol tento rozsudok vydaný pred alebo po prijatí rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, alebo či uvedený rozsudok konštatuje, že vnútroštátne ustanovenie, na ktorom bolo toto rozhodnutie založené, je nezlučiteľné s právom Únie, alebo sa obmedzuje na výklad práva Únie, vrátane práva platného už v čase prijatia uvedeného rozhodnutia.

41 Preto je irelevantná najmä skutočnosť, na ktorú sa odvolávajú nemecká a rakúska vláda, že účinky rozsudku, ktorým Súdny dvor v rámci výkonu právomoci, ktorú mu priznáva článok 267 ZFEÚ, vykladá pravidlo práva Únie, v zásade platí od dátumu nadobudnutia účinnosti pravidla, ktoré je predmetom výkladu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. januára 2015, Starjakob, C-417/13, EU:C:2015:38, bod 63 a citovanú judikatúru).

42 Okrem toho, aj keď je pravda, že Súdny dvor v bodoch 194 a 203 rozsudku zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367), v podstate rozhodol, že existencia rozsudku, ktorým sa konštatuje nezlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy, na základe ktorej bola zamietnutá skoršia žiadosť o medzinárodnú ochranu, s právom Únie, predstavuje novú skutočnosť týkajúcu sa posúdenia následnej žiadosti v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32, treba uviesť, že Súdny dvor v žiadnom prípade nekonštatoval, že len rozsudky obsahujúce takéto zistenie by mohli predstavovať takúto novú skutočnosť.

43 Výklad, podľa ktorého rozsudok Súdneho dvora môže predstavovať novú skutočnosť v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32, len ak konštatuje, že ustanovenie vnútroštátneho práva, na základe ktorého bolo prijaté rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti, je nezlučiteľné s právom Únie, by nielen ohrozilo potrebný účinok práva priznaného žiadateľovi o medzinárodnú ochranu, zakotveného v článku 18 Charty a uvedeného v bode 39 tohto rozsudku, ale nerešpektovalo by ani účinok *erga omnes* prejudiciálnych rozhodnutí a povahu konania stanoveného v článku 267 ZFEÚ a jeho cieľ zabezpečiť jednotný výklad práva Únie.

44 Z uvedeného vyplýva, že každý rozsudok Súdneho dvora môže predstavovať novú skutočnosť v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32.

45 Tento výklad pojmu nové skutočnosti potvrdzuje odôvodnenie 36 smernice 2013/32, v ktorom sa uvádza, že na podporu svojej následnej žiadosti musí byť žiadateľ schopný predložiť „nový argument“.

46 Uvedený výklad umožňuje žiadateľovi, aby na podporu svojej následnej žiadosti uviedol argument, podľa ktorého bola jeho predchádzajúca žiadosť zamietnutá v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora, keďže takýto argument nebolo možné hypoteticky uplatniť počas posúdenia tejto predchádzajúcej žiadosti.

47 V tejto súvislosti treba tiež uviesť, že skutočnosť, že žiadateľ sa počas posúdenia predchádzajúcej žiadosti neodvolával na rozsudok, ktorý Súdny dvor už vydal, nemôže predstavovať pochybenie tohto žiadateľa v zmysle článku 40 ods. 4 smernice 2013/32. Odhliadnuc od skutočnosti, že tak, ako bolo uvedené v bodoch 34 a 35 tohto rozsudku, pojem zavinenia sa má vykladať reštriktívne, prijatie širšieho poňatia tohto pojmu by viedlo k opakovanému nesprávnemu uplatneniu práva Únie, hoci je povinnosťou rozhodujúceho orgánu a príslušných súdov zohľadniť skutkové okolnosti, ktoré majú k dispozícii, spôsobom, ktorý je v súlade s týmto právom, a to uplatnením príslušných rozsudkov Súdneho dvora.

48 Okrem toho z judikatúry vyplýva, že rozsudok Súdneho dvora môže predstavovať novú skutočnosť v zmysle článku 33 ods. 2 a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32, aj keď žiadateľ vo svojej následnej žiadosti neodkazuje na existenciu tohto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, bod 195).

49 Treba však pripomenúť, že ako bolo zdôraznené v bode 31 tohto rozsudku, na to, aby bola následná žiadosť prípustná, je v súlade s článkom 40 ods. 3 smernice 2013/32 naďalej potrebné, aby nové skutočnosti alebo zistenia „významne zvyš[ili] pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95]“.

50 Ako vyplýva z odôvodnenia 36 smernice 2013/32, normotvorca Európskej únie usúdil, že by bolo neprimerané žiadať od členských štátov, aby posúdili z vecného hľadiska každú následnú žiadosť. Tak by to však bolo v prípade, ak by na to, aby príslušný orgán nemohol zamietnuť jeho následnú žiadosť ako neprípustnú na základe článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32, stačilo, aby žiadateľ uviedol akékoľvek nové skutočnosti alebo zistenia bez ohľadu na to, aký význam majú pre podmienky požadované na uplatnenie medzinárodnej ochrany.

51 Ak sa žiadateľ odvoláva na rozsudok Súdneho dvora ako na novú skutočnosť v zmysle článku 33 ods. 2 a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32, takáto podmienka obmedzuje povinnosť posúdiť z vecného hľadiska následnú žiadosť na prípady, keď sa výklad práva Únie uvedený v tomto rozsudku javí ako relevantný pre posúdenie podstaty tejto žiadosti.

52 V prejednávanej veci prináleží vnútroštátnemu súdu posúdiť, či rozsudok z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl) (C-238/19, EU:C:2020:945), ktorý žalobca vo veci samej uvádza na podporu svojej následnej žiadosti, predstavuje novú skutočnosť takého druhu, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že bude spĺňať podmienky požadované na priznanie postavenia utečenca.

53 V rozsahu, v akom toto posúdenie závisí od výkladu rozsudku z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl) (C-238/19, EU:C:2020:945), najmä v rozsahu, v akom v bode 61 konštatoval, že existuje „silná domnienka“, že odmietnutie výkonu vojenskej služby za podmienok uvedených v článku 9 ods. 2 písm. e) smernice 2011/95 je spojené s jedným z dôvodov uvedených v článku 10 tejto smernice, treba vnútroštátnemu súdu pripomenúť, že Súdny dvor týmto konštatovaním, uvedeným aj v bode 60 tohto rozsudku, len uviedol, že za vyššie uvedených okolností je „veľmi pravdepodobné“, že takáto spojenie existuje, a nemal v úmysle ani stanoviť nevyvrátiteľnú domnienku, ani nahradiť svoje posúdenie v tejto otázke posúdením príslušných vnútroštátnych orgánov. Súdny dvor preto v poslednej vete bodu 61 predmetného rozsudku pripomenul, že je úlohou týchto orgánov, aby vzhľadom na všetky predmetné okolnosti overili pravdepodobnosť tohto spojenia.

54 Vzhľadom na predchádzajúce pripomienky treba na prvé dve otázky odpovedať tak, že článok 33 ods. 2 písm. d) a článok 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32 sa majú vykladať v tom zmysle, že každý rozsudok Súdneho dvora, vrátane rozsudku, ktorý sa obmedzuje na výklad ustanovenia práva Únie, ktoré už bolo účinné v čase prijatia rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, predstavuje novú skutočnosť, v zmysle týchto ustanovení, bez ohľadu na dátum jeho vydania, ak významne zvyšuje pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa podmienky požadované na poskytnutie medzinárodnej ochrany.

O tretej otázke

55 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 46 ods. 1 písm. a) bod ii) smernice 2013/32 vykladať v tom zmysle, že umožňuje alebo dokonca vyžaduje, aby príslušný vnútroštátny súd v prípade, že zruší rozhodnutie o zamietnutí následnej žiadosti ako neprípustnej, mohol sám rozhodnúť o tejto žiadosti bez toho, aby musel vec vrátiť na posúdenie rozhodujúcemu orgánu. Zároveň sa pýta, či sa v takom prípade majú na žiadateľa vzťahovať procesné záruky stanovené v kapitole II smernice 2013/32.

56 Treba pripomenúť, že podľa článku 46 ods. 1 písm. a) bodu ii) smernice 2013/32 musia mať žiadatelia o medzinárodnú ochranu právo na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiam o neprípustnosti ich následných žiadostí prijatým podľa článku 33 ods. 2 tejto smernice.

57 Podľa článku 46 ods. 3 uvedenej smernice je opravný prostriedok účinný, ak zahŕňa posúdenie skutkových aj právnych otázok príslušným vnútroštátnym súdom v plnom rozsahu a *ex nunc* a prípadne posúdenie potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95.

58 Z toho vyplýva, že členské štáty sú na základe článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 povinné upraviť svoje vnútroštátne právo tak, aby vybavovanie uvedených opravných prostriedkov so sebou prinieslo súdne posúdenie všetkých skutkových a právnych okolností, ktoré mu umožňujú vykonať aktualizované posúdenie prejednávanej veci, tak aby sa žiadosť o medzinárodnú ochranu mohla posudzovať vyčerpávajúcim spôsobom bez toho, aby bolo potrebné vrátiť vec rozhodujúcemu orgánu. Takýto výklad uprednostňuje cieľ sledovaný smernicou 2013/32, ktorým je zabezpečiť, aby sa takéto žiadosti vybavovali čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia (rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 53).

59 Článok 46 ods. 3 tejto smernice sa však týka len posúdenia opravného prostriedku, a netýka sa následkov prípadného zrušenia rozhodnutia, ktoré je predmetom tohto opravného prostriedku (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 145, a z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 54).

60 Treba preto konštatovať, že prijatím smernice 2013/32 normotvorca Únie nemal v úmysle zaviesť spoločné pravidlo, podľa ktorého by rozhodujúci orgán mal po zrušení rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu stratiť svoju právomoc, takže členské štáty majú možnosť stanoviť, že vec sa musí po takomto zrušení vrátiť tomuto orgánu, aby o nej znovu rozhodol (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 146, a z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 54).

61 Hoci smernica 2013/32 priznáva členským štátom určitý rozhodovací priestor, najmä pri stanovení pravidiel týkajúcich sa spracovania žiadosti o medzinárodnú ochranu, ak pôvodné rozhodnutie týkajúce sa tejto žiadosti bolo zrušené súdom, treba však uviesť, že bez ohľadu na takýto rozhodovací priestor sú členské štáty povinné pri vykonávaní tejto smernice dodržiavať článok 47 Charty, ktorý zakotvuje v prospech každej osoby, ktorej práva a slobody zaručené právom Únie boli porušené, právo na účinný opravný prostriedok pred súdom. Povaha opravného prostriedku upraveného v článku 46 smernice 2013/32 musí byť určená v súlade s článkom 47 Charty. Z toho vyplýva, že každý členský štát viazaný touto smernicou musí upraviť svoje vnútroštátne právo tak, aby po zrušení tohto predchádzajúceho rozhodnutia a v prípade vrátenia veci rozhodujúcemu orgánu bolo v krátkom čase prijaté nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posúdením obsiahnutým v rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, body 55 až 59).

62 Okrem toho normotvorca Únie tým, že v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 stanovil, že súd, ktorý má právomoc rozhodovať o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, musí prípadne posúdiť „potreby medzinárodnej ochrany“ žiadateľa, zamýšľal tomuto súdu zveriť, ak sa domnieva, že má k dispozícii všetky potrebné skutkové a právne okolnosti potrebné v tejto súvislosti, právomoc prijať záväzné rozhodnutie po ukončení úplného a *ex nunc*, teda vyčerpávajúceho a aktualizovaného, posúdenia týchto skutočností o tom, či tento žiadateľ spĺňa podmienky stanovené smernicou 2011/95 na to, aby mu bola poskytnutá medzinárodná ochrana. Z toho vyplýva, že ak uvedený súd na konci takéhoto preskúmania dospeje k záveru, že uvedenému žiadateľovi má byť priznané postavenie utečenca alebo doplnková ochrana podľa kritérií stanovených smernicou 2011/95 z dôvodov, na ktoré sa odvoláva na podporu svojej žiadosti, a ten istý súd zruší rozhodnutie, ktorý túto žiadosť zamietol, a vráti vec orgánu príslušnému na jej vybavenie, s výhradou vzniku skutkových alebo právnych okolností, ktoré si objektívne vyžadujú nové aktualizované posúdenie, je tento orgán viazaný týmto súdnym rozhodnutím a dôvodmi, na ktorých je založené, a nemá už diskrečnú právomoc, pokiaľ ide o rozhodnutie poskytnúť alebo neposkytnúť požadovanú ochranu s ohľadom na rovnaké dôvody, ktoré boli predložené uvedenému súdu (rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, body 65 a 66).

63 Z toho vyplýva, že hoci je na každom členskom štáte, aby rozhodol, či súd, ktorý zrušil rozhodnutie o neprípustnosti následnej žiadosti, môže tejto žiadosti vyhovieť alebo ju zamietnuť z iného dôvodu, alebo či naopak tento súd musí vrátiť uvedenú žiadosť rozhodujúcemu orgánu na nové posúdenie, skutočnosťou zostáva, že v druhom prípade je tento orgán povinný rešpektovať takéto súdne rozhodnutie a jeho odôvodnenie.

64 Okrem toho článok 40 ods. 3 smernice 2013/32 vyžaduje, aby orgán, ktorý skúma následnú žiadosť, ktorá bola považovaná za prípustnú, pokračoval v skúmaní tejto žiadosti v súlade s ustanoveniami kapitoly II tejto smernice.

65 V dôsledku toho, ak sa príslušný súd po zrušení rozhodnutia o zamietnutí následnej žiadosti ako neprípustnej rozhodne za okolností uvedených v bode 62 tohto rozsudku rozhodnúť z vecného hľadiska o tejto žiadosti, musí *mutatis mutandis* zabezpečiť, aby boli dodržané základné zásady a záruky uvedené v kapitole II smernice 2013/32. Je to tak aj v prípade, keď uvedený súd podľa svojho vnútroštátneho práva nemá možnosť zamietnuť túto žiadosť alebo poskytnúť žiadateľovi medzinárodnú ochranu, pretože rozhodujúci orgán, ktorému je vec vrátená s cieľom vyhovieť alebo zamietnuť túto žiadosť, je viazaný súdnym rozhodnutím a jeho odôvodnením.

66 Vzhľadom na otázky položené vnútroštátnym súdom v tejto súvislosti treba dodať, že v prípade neuskutočnenia osobného pohovoru pred rozhodujúcim orgánom, ako to stanovuje článok 14 smernice 2013/32, je možné zabezpečiť účinnú povahu práva byť vypočutý v tomto neskoršom štádiu konania len vtedy, ak sa takýto pohovor uskutoční na súde rozhodujúcom o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o neprípustnosti, ktoré prijal tento orgán, a pri dodržaní všetkých podmienok stanovených smernicou 2013/32 (rozsudok zo 16. júla 2020, Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, bod 71). Z článku 14 ods. 2 písm. a) tejto smernice však tiež vyplýva, že od takéhoto pohovoru možno upustiť, ak je súd schopný prijať kladné rozhodnutie o postavení utečenca na základe dôkazov, ktoré sú k dispozícii.

67 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 46 ods. 1 písm. a) bod ii) smernice 2013/32 sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje, ale nevyžaduje, aby členské štáty splnomocnili svoje súdy, aby v prípade zrušenia rozhodnutia o zamietnutí následnej žiadosti ako neprípustnej, rozhodli o tejto žiadosti samy bez toho, aby sa vec musela vrátiť na posúdenie rozhodujúcemu orgánu, za predpokladu, že tieto súdy dodržia záruky stanovené v ustanoveniach kapitoly II tejto smernice.

O trovách

68 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Článok 33 ods. 2 písm. d) a článok 40 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

každý rozsudok Súdneho dvora Európskej únie, vrátane rozsudku, ktorý sa obmedzuje na výklad ustanovenia práva Únie, ktoré už bolo účinné v čase prijatia rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, predstavuje novú skutočnosť, v zmysle týchto ustanovení,

bez ohľadu na dátum jeho vydania, ak významne zvyšuje pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa podmienky požadované na poskytnutie medzinárodnej ochrany.

2. Článok 46 ods. 1 písm. a) bod ii) smernice 2013/32

sa má vykladať v tom zmysle, že:

umožňuje, ale nevyžaduje, aby členské štáty splnomocnili svoje súdy, aby v prípade zrušenia rozhodnutia o zamietnutí následnej žiadosti ako neprípustnej, rozhodli o tejto žiadosti samy bez toho, aby sa vec musela vrátiť na posúdenie rozhodujúcemu orgánu, za predpokladu, že tieto súdy dodržia záruky stanovené v ustanoveniach kapitoly II tejto smernice.

Podpisy